

Список використаних джерел

1. Бондаренко Н. Методика формування вокально-виконавської культури учнів мистецьких шкіл. Київ : Київський державний педагогічний університет імені Михайла Драгоманова, 2018.
2. Іванов В. Методика формування вокально-виконавської культури учнів мистецьких шкіл // *Наукові записки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*, 2010. № 14 (Т. II). С. 135-140.
3. Назаренко І. Вокально-педагогічна майстерність як основа формування вокальної культури майбутніх учителів музики // *Педагогіка та освіта*, 2009. № 2. С. 128-133.
4. Олексюк О. Формування вокально-виконавської культури учнів мистецьких шкіл на основі українського народнопісенного фольклору // *Мистецька освіта*, 2018. № 1. С. 15-20.
5. Ростовський О. Теоретичні та методичні засади формування вокально-педагогічної культури майбутніх учителів музики // *Педагогіка та освіта*, 2016. № 1. С. 145-152.
6. Рудницька О. Формування вокальної культури учнів мистецьких шкіл засобами української народної пісні // *Вісник Національної академії мистецтв України*, 2015. № 48. С. 89-93.

Приходько Надія,

викладачка Полтавської дитячої музичної школи №3 імені Б.°Гмирі (м.°Полтава)

ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ-МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ТА УЧАСТІ У КОНКУРСІ

***Анотація.** У статті наголошено на важливості участі у конкурсі для формування учня-музиканта мистецької школи. Висвітлено форми підготовчого процесу, представлено критерії якісного концертного виступу, наведено приклади аргументованої бесіди з учнем.*

***Ключові слова:** музика, концертний виступ, підготовка, критерії,*

форми навчання.

Музика – є важливою складовою формування особистості. Вона існувала завжди, бо природа наповнена музикою. Кожна людина, навіть якщо вона не меломан, чує музику кожного дня і вона впливає на її настрій, вчинки, рішення, роботу мозку. Тому долучення дитини до занять музикою є передумовою успішної у подальшому кар’єри, успіхів у навчанні, можливості комунікації, соціалізації, подолання психологічних проблем. Це тонке настроювання і тренування нейронної системи.

Участь у конкурсах – це різновид виховання і формування творчої особистості. Виступ можна порівняти з водінням машини, коли ти одночасно маєш бачити і дорогу, і слідкувати за пішоходами, які можуть вилетіти на дорогу у несподіваному місці, і перемикати увагу – бачити всі знаки, і реагувати на зміну швидкості, сусідство на дорозі тощо. При грі на музичному інструменті також багато складових, які виконавець має вміти робити: правильно грати, володіти ситуацією, співіснувати з глядачем за допомогою зорового контакту.

Назвемо форми підготовки і участі в конкурсах:

- безпосередньо навчання грі на музичному інструменті: вчимося грати двічі на тиждень багатомісяців і років;
- слухання і перегляд концертних відео виконавців-баяністів. Зазвичай діти не вміють чути когось іншого;
- навчання аналізувати музичні твори. Доцільно задати питання: яку музику чув, який жанр, яке виконання, що сподобалось, що ні, що можна було б змінити, а що сподобалось. Якщо учень це проговорив, то значить зрозумів;
- відвідування концертів різних виконавців. Зазвичай діти, що відвідують концерти, розуміють що є концертна атмосфера, концертна аура. Для них самих виступ – це велике свято. Такі діти по-іншому поведуть себе на сцені, тому що вони як слухачі співпереживають з тим, що відбувається на сцені. Вони розуміють

як себе поводити на рок-концерті, а як на академічному концерті;

- важлива робота перед дзеркалом. Поведінка на сцені іноді виглядає не так, як діти собі її уявляють. А коли учень себе бачить у дзеркалі, то розуміє наявність чи відсутність потрібної емоції, руху;
- робота на камеру: зняли – подивились – проаналізували. Перше виконання ніколи не буває абсолютно якісним. Тому перед відповідальним виступом запрошуємо 1-2-3-4 рази інших дітей (один виступає, інші вчаться слухати), викладачів, батьків.

Великий результат дає проведення конкурсу в класі, де у ролі журі виступають учні. Один учень грає – інші слухають. Цікавим є обговорення виступіві виставлення балів, важливою є думка не тільки педагога, але й учнів.

Складові успішного виступу напрацьовуються роками. До якісного виступу висуваються відповідні критерії, назовемо їх:

- технічна досконалість: володіння технічними навичками гри на інструменті, швидкість, артикуляція, динаміка;
- розуміння драматургії твору, висвітлення художнього образу;
- свобода, впевненість виконання музичного твору. Доцільними є настанови педагога, що передбачають наступне: «Ти добре зіграєш, бо ти розумієш все, що маєш зробити. Якщо ти будеш включений в роботу і послідовно будеш відтворювати і виконувати все те, що ти маєш зробити, твій виступ однозначно буде успішним»;
- переконливість. Фокус на те, щоб донести свою історію, яка за часом може тривати в 1–1,5–2–3–5 хвилин. І цю історію треба розповісти цікаво;
- артистизм і харизматичність;
- емоційний стан до виступу. Необхідно налаштуватися на виступ: зосередитися, сфокусуватися, вміти втримати відповідний настрій

і не дати нікому зруйнувати його. Суєта недоречна, невпевненість недоречна, в'ялість недоречна. Виховути конкурсні якості своїм прикладом.

Учні починають хвилюватися, якщо на конкурсах трапляються форс-мажорні ситуації: непідключений мікрофон, відсутність стільця, неуважне журі, яке говорить, щось пише, ходить. Педагог має навчити учня відповідній поведінці, розказати, що завжди знайдеться той, хто буде слухати. Той, хто пише, говорить – все одно чує. Не думати, що говорять щось погане і не сподобався виступ. Знаходити того, хто слухає і працювати далі. На сцені треба поводитись сміливо. Ніякі побічні фактори не мають збивати.

Важливим аспектом концертного виступу на конкурсі, який передбачає змагання і визначення переможців, є збалансоване ставлення учня до перемоги або поразки. Аргументація вчителя на кшталт: «Якщо ти зробив на сцені все, що міг, і, навіть, якщо ти не найкращий на думку журі (а в журі можуть бути свої вподобання), – це нормально. Ми всі різні люди, в музиці є багато жанрів і нам всім подобається різне. Ти можеш зіграти прекрасно, а в журі людина, якій подобається інше. Отже, вчимося чути іншого, приймати інший досвід, розуміти думку інших людей. На сцені ми працюємо, відтворюємо все, що зробили в класі. Після виступу має бути відчуття, що зробив все, що міг і що вмів на сьогоднішній день. А досконалості немає меж. І коли це вдається, отримуємо задоволення. А бонусом стане нагорода».

Необхідно проаналізувати результати виступу. Одразу після конкурсу він має носити характер загального, не детального. А детальний аналіз має бути здійснений через декілька днів: переглянути відео, проаналізувати разом успіхи і прорахунки. Пояснити учневі, що збільшення кількості концертних виступів формує якісні навички гри на інструменті, володіння голосом. Це є можливість презентувати власні досягнення перед широким загалом слухачів.

Список використаних джерел

1. Давидов°М.°А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) : підручник. К. : Музична Україна, 2004. 290°с.
2. Лабінцева°Л.°П. Концертна діяльність як показник виконавської майстерності музикантів //Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття». К.: 2014. с.°297-302 //URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4841/1/L_Labinceva_16_10_14_konf_IM.pdf

Прокопенко Оксана,
викладачка Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа №5»,
Гончаренко Ксенія,
викладачка Комунального закладу
початкової спеціалізованої освіти
«Мистецька школа №5» (м. Одеса)

ІСТОРИЧНИЙ ОГЛЯД РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА В ОДЕСІ

***Анотація.** Представлені витоки музичної освіти в Одесі. Висвітлюються основи формування одеської музичної школи. Характеризуються етапи формування освітніх музичних закладів та роль і значення викладачів освітніх установ Одеси, представлені досягнення кращих випускників консерваторії.*

***Ключові слова:** освітні заклади, місто, Суспільство витончених мистецтв, музична культура, музичне училище, директор, педагоги-скрипалі, професор, консерваторія, скрипкова школа, видатні музиканти.*

І. Витоки музичної освіти в Одесі. Закладання основ та